

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

Rezultatele finale ale monitorizării transparenței APL

din șase orașe- reședință de raion: Dondușeni, Fălești,
Rezina, Hîncești, Căușeni, Basarabeasca

**Perioada de monitorizare:
septembrie 2019 - iunie 2020**

Autoare: Mariana Kalughin, Diana Enachi-Ranga

Acest raport este realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a proiectului “Responsabilitate și implicare civică pentru buna guvernare”, implementat de Asociația Presei Independente (API), în cadrul Programului de granturi “Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Chișinău 2021

Asigurarea transparenței în activitate este o obligație prevăzută de lege, constituind o precondiție a integrității în serviciul public. Informarea cetățenilor despre activitatea APL, dar și garantarea de posibilități egale pentru participarea părților interesate în procesul decizional, bugetar și de achiziții publice, contribuie la dezvoltarea democrației locale și reprezintă un indicator al bunei guvernări la nivel local.

Această notă cuprinde concluziile generalizate privind transparența APL (de nivelul I) din următoarele orașe monitorizate:

Localitate	Regiune
Făleşti Dondușeni	Regiunea Nord
Hâncești Rezina	Regiunea Centru
Căușeni Basarabeasca	Regiunea Sud

Perioada monitorizată a constituit perioada din septembrie 2019 până în iunie 2020. În situații impuse de lege (ex. documente/planuri/rapoarte cu caracter anual), perioada monitorizată a fost extinsă pe întreaga perioadă a anilor 2019-2020.

Pornind de la metodologia monitorizării, în baza cadrului normativ național, au fost evaluate următoarele criterii, indicatori și sub-indicatori:

Criterii	Indicatori	Sub-indicatori
Transparența în general	Publicarea informațiilor generale despre APL	Publicarea informațiilor privind: <ul style="list-style-type: none"> - structura și conducerea; - adresa și datele de contact; - obiectivele și funcțiile subdiviziunilor/entităților din subordine; - serviciile publice prestate; - personalul și datele relevante recrutării acestuia; - lista organizațiilor în activitatea cărora participă APL; - cadrul normativ relevant.
	Publicarea informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL	Publicarea informațiilor referitoare la: <ul style="list-style-type: none"> - statistica oficială (sumare statistice), care ar cuprinde indicatorii de bază în domeniile de activitate; - articolele informaționale și rapoartele analitice privind activitatea; - evenimentele oficiale organizate sau la care se participă; - programele și proiectele, inclusiv de asistență tehnică, de care se beneficiază; - rezultatele controalelor efectuate în privința APL.
	Publicarea	Publicarea:

	informațiilor menite să faciliteze contactul cetățenilor în raporturile cu APL	<ul style="list-style-type: none"> - modelelor de cereri și de alte documente, acceptate spre examinare, precum și instrucțiuni privind completarea acestora; - informațiilor privind orele de primire în audiență a cetățenilor; - informațiilor privind modul de depunere a petițiilor; - datelor de contact ale funcționarilor responsabili de informarea cetățenilor; - informațiilor standardizate anticorupție.
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	Elaborarea/adoptarea/publicarea regulilor interne privind transparența decizională
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	Disponibilitatea: <ul style="list-style-type: none"> - datelor despre persoana responsabilă de coordonarea procesului de consultare publică; - programelor de elaborare a proiectelor de decizii; - numărului liniei telefonice instituționale de informare a societății civile; - listei părților interesate; - rapoartelor anuale privind transparența decizională.
	Aplicarea efectivă a normelor privind transparența decizională	Publicarea: <ul style="list-style-type: none"> - anunțurilor privind inițierea elaborării deciziei; - anunțurilor privind retragerea unui proiect din procesul de elaborare; - anunțurilor privind organizarea consultării publice; - proiectelor de decizie, materialelor aferente, deciziilor adoptate; - rezultatelor consultării publice.
Transparența bugetară	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget	Publicarea și consultarea publică a proiectului de buget
	Publicarea bugetului aprobat	Publicarea deciziei privind aprobarea bugetului local
	Publicarea bugetului executat	Publicarea raportului privind executarea bugetului local
Transparența achizițiilor publice	Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice	Publicarea planurilor anuale de achiziții publice
		Publicarea deciziei APL privind numirea în componența grupului de lucru a reprezentanților societății civile
	Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție	Publicarea anunțurilor de participare la procedurile de achiziții
		Publicarea documentației de atribuire
	Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor	Publicarea anunțurilor de atribuire
		Publicarea rapoartelor semestriale și anuale de monitorizare a contractelor de achiziții publice
Transparența achizițiilor de valoare mică	Publicarea informațiilor privind achizițiile de valoare mică planificate	
	Publicarea Dării anuale de seamă privind contractele de valoare mică	

Urmare a monitorizării, pentru fiecare localitate, s-au evaluat indicatorii monitorizați, acestora fiind atribuit punctaj de la 0 până la 2 potrivit următoarei grile:

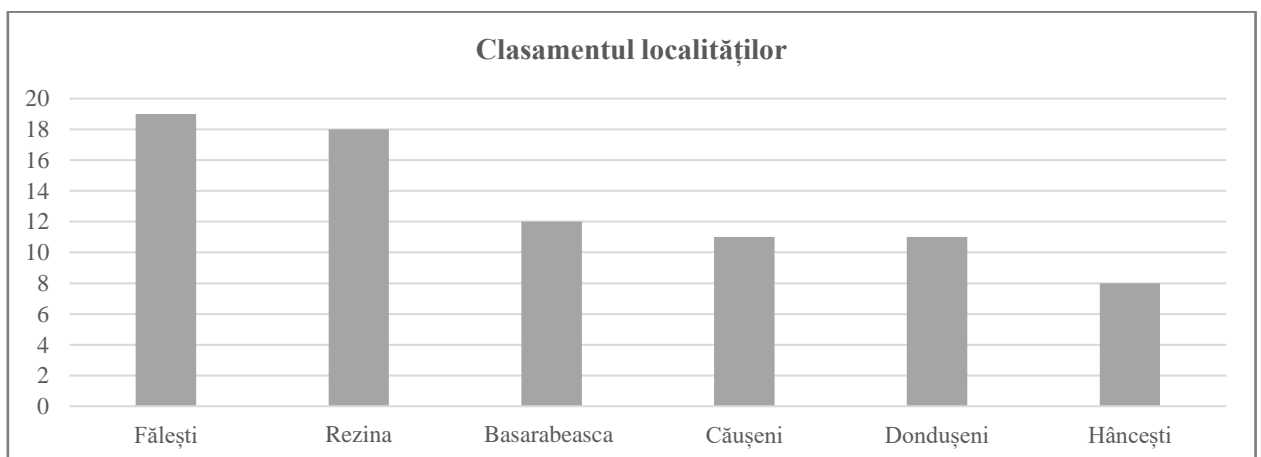
Calificativ	Punctaj
Transparență neasigurată	0
Transparență asigurată parțial	1
Transparență asigurată integral	2

Rezultatele generalizate ale evaluării sunt prezentate în tabelul ce urmează:

		Basarabeasca	Căușeni	Dondușeni	Fălești	Hâncești	Rezina	Total	
criterii	Indicatori	Calificativ							
Transparența în general	Publicarea informațiilor generale despre APL	1	1	1	1	1	1	6	16
	Publicarea informațiilor despre activitatea nemijlocită a APL	1	1	1	1	1	1	6	
	Publicarea informațiilor menite să faciliteze raporturile dintre cetățeni și APL	1	1	0	1	0	1	4	
Transparența decizională	Dezvoltarea cadrului normativ intern	2	0	0	2	0	0	4	12
	Dezvoltarea cadrului instituțional intern	0	0	1	1	0	0	2	
	Aplicarea efectivă a normelor	1	1	1	1	1	1	6	
Tr an sp	Publicarea și consultarea	1	1	1	2	0	2	7	23

	publică a proiectului de buget								
	Publicarea bugetului aprobat	1	2	2	2	1	2	10	
	Publicarea bugetului executat	0	2	0	1	1	2	6	
Transparența achizițiilor publice	Transparența la etapa de planificare a achizițiilor publice	0	1	2	2	1	2	8	28
	Transparența la etapa de desfășurare a procedurii de achiziție	1	0	1	2	1	2	7	
	Transparența la etapa de contractare și monitorizare a executării contractelor	1	0	0	1	0	2	4	
	Transparența achizițiilor de valoare mică	2	1	1	2	1	2	9	
Punctaj total		12	11	11	19	8	18		
% din punctaj maxim		(46%)	(42%)	(42%)	(73%)	(31%)	(69%)		

Sumarizând rezultatele evaluării, de cel mai înalt scor a dat dovadă APL din orașul Fălești, la celălalt pol al clasamentului plasându-se APL din orașul Hâncești.

În general, în fiecare din localități, au fost identificate probleme. Totuși, pornind de la punctajul obținut total, pentru a face o mai clară distincție între localități, s-a efectuat evaluarea finală a acestora potrivit următoarei grile de evaluare:

Punctaj obținut total	Calificativ
depășește 90% din punctajul maxim	Maxim transparente
între 60-90% din punctajul maxim	Transparente
între 30-60% din punctajul maxim	Parțial transparente
mai mic decât 30% din punctajul maxim	Netransparente

Astfel, în final, localitățile pot fi clasificate în felul următor:

Localitate	Calificativ
Fălești Rezina	Transparente
Basarabeasca Căușeni Dondușeni Hâncești	Parțial transparente

În general, APL monitorizate s-au dovedit mai performante în asigurarea transparenței achizițiilor publice, reușind mai puțin în asigurarea transparenței decizionale.

Rezultatele modeste în asigurarea transparenței decizionale sunt determinate de neinstituționalizarea mecanismelor de cooperare și de parteneriat cu societatea civilă – tocmai acest indicator a acumulat, în general, cel mai mic scor. Acest fapt este determinat, inclusiv de nedezvoltarea cadrului normativ intern – doar două APL (APL Basarabeasca și APL Fălești) au elaborat și adoptat reguli interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor.

O problemă rămâne și garantarea accesului la informații, o parte din APL (Basarabeasca și Hâncești) neasigurând accesul, complet și la timp, la informațiile solicitate în cadrul monitorizării.

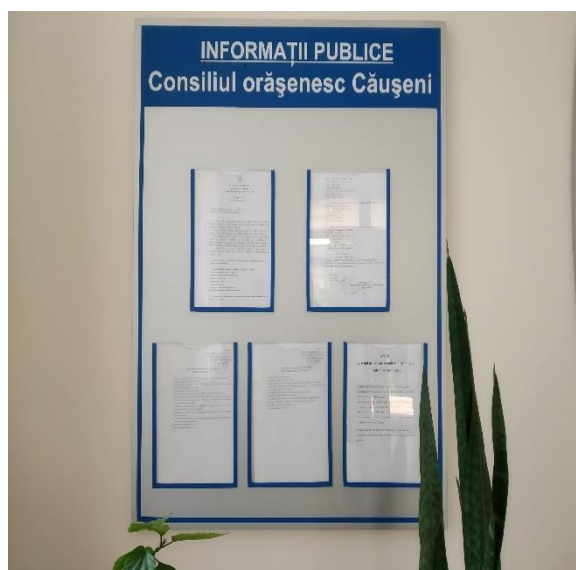
Este de notat că toate APL monitorizate au dezvoltat pagini oficiale în Internet:

- www.primariabessarabka.md;
- www.primaria.causeni.org;
- www.primariadonduseni.md;
- www.falesti.md;
- www.primariahincesti.md;
- www.primaria-rezina.md.

La fel, este de remarcat că toate APL monitorizate utilizează panoul informativ ca mijloc de diseminare a informațiilor de interes public.

APL Basarabesca – Panoul informativ

APL Căușeni – Panoul informativ

Formatul în care APL utilizează acest instrument de informare este diferit.

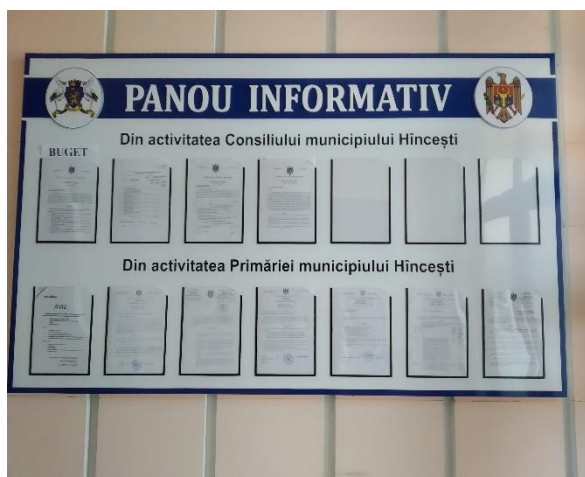
APL Dondușeni – Panoul informativ

APL Fălești – Panoul informativ

Totuși, în buna lor parte, panourile informative includ informații privind:

- aparatul (angajații) Primăriei;
- zilele și orele de primire în audiență a cetățenilor;
- concursurile organizate pentru suplinirea funcțiilor publice vacante;
- dispozițiile primarului;
- deciziile consiliilor locale;
- modelele de cereri acceptabile pentru examinare de către APL.

APL Hîncești – Panou informativ

APL Rezina – Panoul informativ

În ceea ce privește alte mijloace de informare publică, acestea sunt utilizate în funcție de disponibilitatea acestor resurse media în comunitate. Excepție constituie Dondușeni, unde sunt indisponibile careva resurse media.

	Basarabeasca	Căușeni	Dondușeni	Fălești	Hîncești	Rezina
Ziar	-	-	-	+	+	+
Radio	+	+	-	+	-	-
TV	+	+	-	-	-	+

Sumarizând cele constatate în rapoartele de monitorizare, câteva din recomandări ar fi general aplicabile:

- asigurarea mentenanței paginilor web oficiale cu informații actualizate, comprehensive și clare la toate modulele, compartimentele, sub-compartimentele și rubricile;
- utilizarea, în limitele disponibilității și cât mai eficientă, a altor căi de diseminare a informației - panoul informativ și resursele media locale (radiodifuzorii și presa);
- sporirea transparenței în general, în special – publicarea informațiilor privind fracțiunile constituite în cadrul consiliilor locale și CV-urilor consilierilor locali, publicarea rezultatelor controalelor efectuate în privința APL, publicarea informațiilor privind activitatea, publicarea informațiilor privind modul de depunere a petițiilor, sistematizarea informațiilor anticorupție într-un modul separat;
- sporirea transparenței decizionale, în special - dezvoltarea unor reguli interne și instituționalizarea mecanismelor de cooperare și de parteneriat cu societatea, aplicarea efectivă a normelor, asigurarea publicității ședințelor consiliilor locale;
- sporirea transparenței bugetare, în special - elaborarea și publicarea „Bugetului pentru cetățeni” – informații despre bugetul local generalizate într-un format pe înțelesul tuturor;
- sporirea transparenței în procesul de achiziții publice, în special – implicarea mai activă a societății civile în proces prin identificarea organizațiilor, asociațiilor, cetățenilor activi interesați să participe în grupul de lucru pentru achiziții publice

Acest raport este realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer. Conținutul său este responsabilitatea exclusivă a proiectului “Responsabilitate și implicare civică pentru buna guvernare”, implementat de Asociația Presei Independente (API), în cadrul Programului de granturi “Dezvoltarea societății civile la nivel local în Republica Moldova” și nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene.

Acest proiect este finanțat
de Uniunea Europeană

